

„Tähtis on tunne, mille suudad fraasi panna. Seda ei saa otseselt õppida, pigem õppida endas üles leidma,” ütleb Ain Anger.

FOTO: KIUR KAASIK

Miks ooperit kuulamas käiakse?

Arvan, et see on muusika mõju inimesele. Olen kuulnud uurimusest, milles öeldakse, et rokkmuusika, ooper ja klassikaline muusika mõjutavad sama ajukeskust. See emotsioon on võimas, vägev ja erutab sind. Kui noored vajavad rokkmuusikat, siis üle viiekümnesed hakkavad ooperis käima. Kellele enne meeldis rokkmuusika, otsivad nooruse lemmikute kõrvale midagi muud, sest elamuse saamine on endiselt tähtis.

Ooperit ja klassikalist muusikat peab tutvustama. Viinis oskab iga laps „Võluflöödist” kolme või nelja teemat laulda. Meie lapsed teavad, et mõni pala on „multifilmimuusika”. See on juba väga hea alge – muusika pannakse sinna, sest see mõjub. Üks minu missioon olekski teha Eestis lasteooperit. Leida õiged tükid, õige vorm, sest see kõnetab. Ja viia lasteni, sest publikut peab kasvatama. Kui sa ei anna sportimisvõimalusi, siis laps kehaliselt ei arene. Kultuuriga on samamoodi. Muusika on hariduse üks osa.

Ükskõik kus maailmas lähed õhtul kontserdile või ooperisse, sest see on rahvusvaheline ja universaalne keel. Ooper on koht, kus kõik mõtleavad omi mõtteid. Igaüks saab sealt midagi, kas lõogastust või mõne idee.

Vanasti aeti ju lausa juttu.

Esimene, kes ooperisaalis tuled ära kustutas ja ukseid kinni pani, oli Richard Wagner Bayeruthi ooperiteatris.

Sind peetakse üheks tänapäeva parimaks Wagneri bassiks. Mis sind tema juures kõnetab?

Esiteks see ulatus ja suurus. Teiseks – mina ütlesin küll, et Wagner oli geenius. Ta on küll helilooja ja ooperite autor, aga minu jaoks on ta esmalt luuletaja. Wagneril oli tohutu lugemus ja mütoloogia kaudu otsis ta tegelikult iseennast. Mütoloogia kaudu jõudis ta kristliku maailmani. Tema arengut, ka inimesena, on hästi põnev vaadata. Kõigepealt vajas ta sõna, ideed. Kui läbimõeldud on Wagneri ringtsükli algmaterjal, mis tegelikult pole muud kui ainult üks muinasjutt täiskasvanutele. Teda on väga kerge laulda. Paljud mõtleavad võib-olla, et olen lollikas läinud. Ent kui lähtud keelest, siis iga tema rütm ja intonatsioon põhineb sellel, samuti emotsioon. Kui alustada keelest ja jõuda siis muusikani, panna sisse emotsioon ja värv, pole Wagner üldse raske.

Sul on olnud palju süngeid rolle, viimasest ajast kas või Hunding „Valküürides” ja Hagen „Jumalate hukus”.

Ringtsükklis on lõbusaid bassirole küll. „Reini kullas” on hiiglased Fafner ja Fasolt, kus on oma traagika sees. Kuna olen laulnud mõlemat, siis tean, mida partner tahab ja mis värve talle ette sööta, tekib selline tennisemäng.

„Lendava hollandlase” Daland on väga lõbus ja lustlik, kuigi teda tahetakse halvema poole pealt näidata. Iga lavastaja, kellega olen seda teinud, ütleb, et ta ju müüb oma tütart. Igaüks tahab, et tema tütar leiaks hea mehe, kes tema eest hoolitseks. Kui tal raha on, siis on ka hea. Müümisest pole seal ju tegelikult juttu.

New Yorgi Metropolitan Operas on sul sügisel Pimeni roll „Boriss Godunovis” ja järgmisel aastal vürst Gremin „Jevgeni Oneginis”. Mis sind vene hinge juures kõnetab ja kuidas selle repertuaarini oled jõudnud?

New Yorgis olen ju laulnud küll ja küll, näiteks Carnegie Hallis, aga Metropolitan Operas veel mitte. Ettepanekuid on tulnud, aga ma pole neid vastu võtnud. Mõtlesin, et kui juba sinna lähen, siis ei laula mingit rolli, kus ei saa enast näidata.

Metropolitan Opera on väga veider koht. Millepärast on selle ees väga suur austus. Kui lugeda Maria Callase elulugu, siis näeb, kui suureks komistuskiviks Metropolitan tema karjäärile ja saatusele sai. See on teistsugune maja.

Rääkides nendest konkreetsetest rollidest: see on üks minu suur eelis, et eestlasena saan tajuda nii lääne kui ka slaavi kultuuri ja mõtelaadi. Tihti näen seda olukordades, kus tuleb tõlkida mitte vene keelt, vaid mõtteviisi. Venelasi ei võeta lääne kultuuriruumi osaks, sest nad ei omanda teatud reegleid. Eestis üles kasvades on vene hinge tajumine

„Üks minu missioon olekski teha Eestis lasteooperit. Leida õiged tükid, õige vorm, sest see kõnetab.”

lihtsam. Mäletan, et käisin poisikesena Saaremaal kalal. Mitu korda sihtis vene sõdur mind Kalašnikovist ja ütles: „Seisa! Mis teed siin?” Siis tuli aru anda. See on muidugi asja teine pool, see pole vene hing.

Lahutat poliitika kultuurist?

Just. Vene keelt õppisin koolis, lugesin Lermontovi, Pušikinit, õppisin luuletusi pähe ja lugesin neid. Mu emal oli väga hea vene keele tunnetus ja ta õpetas mulle häälduse selgeks just poeesia abil. Kui sõna oli tugev, siis samm edasi oli minna muusika peale, leida keele ilu, mida muusika toetab. Taas algab kõik keelest – Mussorgski kirjutab väga täpselt keele järgi. Tšaikovski on vähe teistmoodi, aga vene hing kumab sealtki igati läbi.

„Boriss Godunov” oli muide esimene ooper, mida Estonias tegin. Nüüdseks olen seal ooperis laulnud iga rea, mida bassil on võimalik teha. Toona pidin hästi ruttu õppima. Mäletan, et laval oli väga pime. Korraga märkasid, et seisan täitsa vales kohas: mul on räbalad seljas, aga olen bojaaride seas. (Naerab.) Katsusin pea allapoole tõmmata ja tahapoole vajuda.

On tohutult huvitav minna läbi ajaloo mõttelaadi ja mentaliteedi, mis oli kolmnelisaada aastat tagasi. Aru saada, mis olid erinevused ja mis oli inimlikkus. Et tegelikult pole me kuskilt otsast muutunud ja oleme need samad inimesed.

Kas on mõni roll, mida tahaksid veel teha?

Mida ma ei taha teha ja mis tundub mulle vahel ka ajaraiskamisena, on kõik modernsed asjad. Mul on õnnestunud neist kõrvale hiilida. Kahekümnest ooperist jääb võib-olla üks elama, ülejäänud lähevad prügikasti. Teed neli etendust ja ongi kõik.

Peale klassikalise muusika sa vist midagi muud ei kuula?

Juba lapsest peale pole mulle popmuusika meeldinud. See on nagu taustaks, ma ei pane seda niimoodi tähele ega lähe sinna sisse. Ent klassikalist muusikat märkan ja toon selle oma teadvuses ettepoole.

Peale ooperite on ju ka kontserdirepertuaar, näiteks Bach. Beethoven on raske, sest ta on väga instrumentaalne. Ent ta meeldib mulle väga, samuti Mahler. See on veel üks avastamise koht – võtad Mahleri 8. sümfoonia esimest korda ette ja mõtled, et milleks. Korraga käib klikk ja saad kõigest aru. Mõne asjaga tuleb lihtsalt tööd teha.

Seesama lõputu avastamine, millest alguses rääkisime?

Nii see on, aga mitte nemad pole lõputud, vaid iseendas tuhnimine ja otsimine. See laps jääb sinusse alles, aga maailma peegeldamine muutub väga palju. Olemus jääb: otsid iseendas, mitte muusikas. ●

Kroonika Edukate

nr 2

ERI

Kroonika Edukate erinumber

Edukate-eri teemad:

Joakim & Evely Helenius:
Koroonakriis lähendas meid veelgi

Kristian Taska villib Itaalias oliiviõli

Taavi Einaste ja Susan Luitsalu
vuntsivad tsaariaegset suvilat

Ülevaade Eesti kuulsuste luksuslikest jahtidest

Edukate horoskoop 2021

Lisainfo: kroonika.ee,
klienditugi@ekspressmedia.ee või 680 4444

„Korraga märkasid, et seisan vales kohas, mul on räbalad seljas, aga olen bojaaride seas.”